

GEBIEDSBEELD PERNIS

*Signalen over integratie, discriminatie, v/m-emancipatie
en lhbt-emancipatie uit Pernis*

Samenvatting

IDEM Rotterdam voert in alle veertien gebieden van Rotterdam een behoefte-inventarisatie uit om een beeld te krijgen van wat er speelt in elk gebied in relatie tot integratie, discriminatie, vrouw/man-emanipatie en lhbt-emanipatie. Deze rapportage presenteert zowel signalen als concrete aanknopingspunten voor professionals en geïnteresseerden om verder aan de slag te gaan met de vier thema's in Pernis. Hieronder vatten we de belangrijkste signalen per onderwerp kort samen.

Integratie

Dorpse saamhorigheid en verenigingsleven

Pernis wordt omschreven als een 'dorp in een stad' en gekenmerkt door een grote mate van saamhorigheid en een actief verenigingsleven.

Keerzijde van de medaille: sociale controle en verborgen problematiek

De keerzijde van het dorpse karakter is de grote mate van sociale controle en roddel. Het gebrek aan anonimiteit maken sociale diensten en hulpverleningsorganisaties minder toegankelijk.

Visies op integratie

Een aantal gesprekspartners vindt nadrukkelijk dat de verantwoordelijkheid voor integratie ligt bij bewoners met een migratieachtergrond. Tegelijkertijd hebben zij weinig vertrouwen in de slagingskans, omdat "zij zich niet willen inzetten" en uitsluiting en pesten er "nu eenmaal bij horen".

Pernis: gesloten gemeenschap

Het dorpse karakter zorgt ervoor dat Pernis een gesloten gemeenschap is. Dit leidt ertoe dat nieuwkomers in het gebied moeilijk opgenomen worden in de lokale gemeenschap.

Pernis versus 'de Coolsingel'

De indruk bestaat dat er op 'de Coolsingel' belangrijke beslissingen worden genomen die vervolgens van bovenaf worden opgelegd. Dit kan zorgen voor onvrede en frustratie bij bewoners en professionals. Tegelijkertijd geven andere gesprekspartners aan dat Pernissers ook veel voor elkaar krijgen, maar dit niet altijd zien.

Belangrijke maatschappelijke rol vervuld door kerken

In Pernis is een aantal christelijke kerken actief die een belangrijke maatschappelijke rol vervullen. Ze zijn een vertrouwde ontmoetingsplaats voor bewoners en via het diaconaat ondersteunen ze kwetsbare bewoners. In Pernis is ook een Ethiopische kerk gevestigd. Een enkele gesprekspartner klaagt over overlast, anderen zeggen juist dat er geen sprake is van problemen met deze kerk. Het is opvallend dat de gesprekspartners de aanwezigheid van de Ethiopische kerk bespreken in de context van overlast en dat niet bij de andere kerken doen.

Jongeren

Vandalisme door jongeren komt geregeld voor. Gesprekspartners verklaren dit door het gebrek aan voorzieningen, waardoor de verveling bij deze groep toeslaat. Daarnaast geeft een gesprekspartner aan dat jongeren in Pernis behoefte hebben aan ondersteuning om financieel zelfredzaam te worden.

Alcohol en drugs

Alcohol- en drugsmisbruik onder de jeugd is een probleem. Alcoholgebruik wordt in Pernis gestimuleerd en genormaliseerd doordat momenten van ontspanning na het werk en in het weekend gepaard gaan met veelvuldig alcoholgebruik. Het drinken van alcohol begint al op jonge leeftijd, en ouders houden vaak geen rekening met de verhoogde leeftijdsgrens van zestien naar achttien jaar.

Armoede

Uit cijfers blijkt dat armoede geen omvangrijk probleem is in Pernis. Desalniettemin is leven in armoede een ingrijpende ervaring voor de bewoners die hiermee te maken hebben. De voedselbank in Pernis vervult een behoefte van een deel van de Pernissers. Vanwege de sociale controle, vermoeden gesprekspartners dat er sprake is van 'verborgen armoede'.

Discriminatie

Sport en discriminatie

Verschillende gesprekspartners vertellen over een vechtpartij bij een lokale voetbalclub. Een aantal jongens raakte slaags met elkaar. Een deel van de jongens gaf aan dat er discriminerende uitlatingen werden gedaan. Uit de gesprekken komt een beeld naar voren dat het verwijt van discriminatie niet serieus werd genomen en weggewuifd als 'slachtoffergedrag'.

Zwarte Piet

Volgens een gesprekspartner is Zwarte Piet geen omstreden figuur. Deze persoon geeft aan dat Pernis 'aan cultuur wil vasthouden' en dat Zwarte Piet niet gezien wordt als een racistisch figuur.

Stagemarktdiscriminatie

Verschillende gesprekspartners vertellen dat een deel van de jongeren die in Pernis wonen, moeite heeft met het vinden van een stage bij organisaties of bedrijven buiten Pernis. Dit komt omdat zij te maken krijgen discriminatie op basis van hun achternaam of migratieachtergrond.

Racistische overtuigingen onder professionals

Tijdens de interviews doet een aantal gesprekspartners discriminerende uitspraken over bewoners en professionals met een migratieachtergrond. Zij zijn zich hier niet altijd van bewust. Dit is zorgwekkend, omdat het professionals betreft die ten dienste zouden moeten staan van alle bewoners in het gebied.

Bagatalisering van discriminatie

Tijdens de interviews valt op dat discriminatie geregeld niet serieus wordt genomen. De indruk bestaat dat professionals in Pernis weinig kennis hebben van de wezenlijke gevolgen van discriminatie voor de persoon en de sociale verhoudingen in het gebied. Professionals lijken niet van mening dat het ook hun verantwoordelijkheid is om ervoor te zorgen dat er geen discriminatie plaatsvindt op de werkvloer of in hun werkveld.

Vrouw/man-emancipatie

Weinig signalen

Professionals signaleren weinig op het gebied van vrouwen- en mannenemancipatie. Het is onduidelijk of dit een gevolg is van een gebrek aan kennis over dit onderwerp, of dat er daadwerkelijk weinig behoeften zijn in Pernis.

Seksistische opmerkingen van professionals

Tijdens de interviews zijn er wel opmerkingen gemaakt door professionals die seksistisch van aard zijn. De vraag waar het hier om gaat is: wat betekent het voor de gelijkheid en emancipatie van vrouwen en mannen in Pernis als invloedrijke professionals deze seksistische uitspraken doen?

Lhbt-emancipatie

Behoeftte om seksuele en genderdiversiteit bespreekbaar te maken

Tegelijkertijd geven gesprekspartners aan behoefte te hebben aan praktische tips en methodieken over het bespreekbaar maken van seksuele en genderdiversiteit.

Heteronormativiteit: acceptatie onder voorwaarden

Homoseksualiteit lijkt te worden 'geaccepteerd' in Pernis, maar onder voorwaarden: mensen moeten niet te veel 'afwijken' van de maatschappelijke normen rond gender en gedrag. Dit vereist dat lhbt-personen zichzelf voortdurend aanpassen aan de maatschappelijke eisen en verwachtingen. De worstelingen van lhbt-personen met afwijzing en aanpassing zorgen voor veel leed. Lhbt-personen in Nederland kampen dan ook bovengemiddeld vaak met problemen rond hun geestelijke gezondheid en suïcidaliteit.

Homo als scheldwoord

Kinderen in Pernis gebruiken het woord 'homo' als scheldwoord. Dit normaliseert de gedachte dat homoseksueel zijn iets is dat af te keuren is, dat negatief is en waarvoor iemand zich zou moeten schamen.

Aanknopingspunten en aanbevelingen

- Bevorder interactie met nieuwkomers.
- Bewaak de toegankelijkheid van sociale diensten en hulpverlening.
- Richt een aanpak van alcohol- en drugsmisbruik onder jeugd ook op de normalisering van overmatig alcoholgebruik onder volwassenen.
- Stimuleer bewustwording over discriminatie en racisme.
- Bevorder deskundigheid over seksisme.
- Bied methodieken aan om seksuele en genderdiversiteit bespreekbaar te maken.
- Bevorder deskundigheid over heteronormativiteit en het scheldwoord 'homo'.

Inleiding

In alle veertien gebieden van de gemeente doet IDEM Rotterdam onderzoek naar wat er speelt met betrekking tot integratie, discriminatie, vrouw/man-emancipatie en lhbt-emancipatie. Dit onderzoek is ook in Pernis uitgevoerd, en in deze rapportage worden de resultaten daarvan besproken.

We hebben een breed palet aan signalen verzameld die laten zien hoe integratie, discriminatie, vrouw/man-emancipatie en lhbt-emancipatie er in Pernis uitzien. Hiertoe hebben we professionals en andere actieve bewoners geïnterviewd. De resultaten van deze interviews zijn teruggekoppeld tijdens een drukbezochte wijkbijeenkomst, waardoor de signalen die we verzamelden zijn aangevuld. Zo krijgen we zicht op verschillende knelpunten en lacunes ten aanzien van de vier thema's, net zoals succesvolle voorbeelden die andere Rotterdammers kunnen inspireren.

Dit gebiedsbeeld is als volgt opgebouwd. In het volgende hoofdstuk worden de doelen en methode van dit onderzoek toegelicht. Vervolgens bespreken we per thema zowel de signalen die we hebben opgetekend als succesvolle voorbeelden die we tegen zijn gekomen. We plaatsen het beeld dat hieruit oprijst in de context van Rotterdamse feiten en cijfers, en het gebiedsprogramma. Tot slot gaan we in op concrete aanknopingspunten voor professionals, betrokken bewoners, ondernemers en anderen om verder met de thema's in Pernis aan de slag te gaan.

Januari 2018

www.idemrotterdam.nl

Methode

Behoeftinventarisatie

De behoefte-inventarisatie is een kwalitatief onderzoek waarmee IDEM Rotterdam signalen verzamelt met betrekking tot integratie, discriminatie, vrouw/man-emancipatie en lhbt-emancipatie, en behoeften ten aanzien van deze vier thema's in kaart brengt. De behoefte-inventarisatie wordt in alle veertien gebieden van de gemeente Rotterdam uitgevoerd. Van februari tot en met mei 2017 hebben we dit onderzoek in Pernis gedaan.

Centraal staat de vraag: wat speelt er op het gebied van integratie, discriminatie, vrouw/man-emancipatie en lhbt-emancipatie in Pernis? We letten bij het beantwoorden van deze vraag op de volgende deelvragen:

- Welke ontwikkelingen en gebeurtenissen in Pernis zijn van invloed op het gebied en zijn bewoners ten aanzien van de vier thema's?
- Tegen welke knelpunten en lacunes lopen bewoners en professionals aan zodra ze zich met één of meerdere van deze thema's bezighouden?
- Wat zijn succesvolle voorbeelden van activiteiten in Pernis op het gebied van de vier thema's?
- Welke behoeften leven er in Pernis om aan de slag te gaan met projecten die gaan over integratie, discriminatie, vrouw/man-emancipatie en lhbt-emancipatie?

Interviews en wijkbijeenkomst

In elk gebied spreken we in totaal met twaalf tot vijftien professionals en andere actieve bewoners. Deze interviews zijn geanonimiseerd. We streven naar een zo divers mogelijke groep gesprekspartners die zich bezighouden met uiteenlopende activiteiten, zoals vertegenwoordigers van welzijnsorganisaties, kunst- en cultuurorganisaties, religieuze instellingen, onderwijsinstellingen, jongerenwerk, wijkpolitie, ondernemers, buurtverenigingen, bewonersinitiatieven en gebiedscommissies.

Op basis van deze gesprekken hebben we een eerste impressie gekregen van wat er speelt in Pernis ten aanzien van de vier thema's. Vervolgens hebben we dit beeld teruggekoppeld aan een diverse groep professionals en actieve bewoners tijdens een drukbezochte wijkbijeenkomst. In kleinere tafelgesprekken hebben zij dit beeld en hun behoeften vervolgens nader besproken, waardoor de eerste analyse verder kan worden aangescherpt, aangepast en aangevuld.

Gebiedsbeeld

In dit gebiedsbeeld bundelen en analyseren we de uitkomsten van de interviews en de tafelgesprekken. Waar relevant worden de inzichten besproken in relatie tot bestaande Rotterdamse feiten en cijfers, het Gebiedsprogramma en het Uitvoeringsplan van het cluster Maatschappelijke Ontwikkeling in Pernis.

Het gebiedsbeeld heeft als doel om relevante partijen en geïnteresseerden binnen en buiten Pernis te informeren over wat er speelt ten aanzien van de vier thema's in het gebied. Knelpunten en lacunes worden duidelijk, net als succesvolle voorbeelden. Uiteindelijk leidt dit gebiedsbeeld tot een inkleuring van al bestaande kwantitatieve gegevens over Pernis, en brengt het verdiepende kennis over hoe de vier thema's er op gebiedsniveau uit zien. Vervolgens kunnen professionals en bewoners op basis van

deze informatie binnen en buiten Pernis projecten en samenwerkingen opstarten om met één of meerdere van de thema's aan de slag te gaan.

Integratie in Pernis

Integratie is geen eenduidige term. Verschillende mensen en organisaties bedoelen er uiteenlopende dingen mee. Sommigen gebruiken de term om te focussen op de sociale, economische of culturele situatie van mensen met een migratieachtergrond. Anderen wijzen erop dat integratie een collectief proces is, waarbij iedereen werkt aan de integratie van de Rotterdamse samenleving als geheel. Weer anderen wijzen het gebruik van de term volledig af, omdat het bijdraagt aan een onnodig onderscheid.

Tegen de achtergrond van deze debatten benadert IDEM Rotterdam integratie als een koepelterm om te kunnen praten over onderwerpen die raken aan de verhoudingen tussen Rotterdammers, over de situatie van nieuwkomers in de stad, en over tegenstellingen tussen personen en groepen waar mensen tegenaan lopen. Wij benaderen integratie daarmee vooral als een idee dat betrekking heeft op de stad als geheel.

De hieronder beschreven signalen geven weer wat er momenteel speelt op het gebied van integratie in Pernis. Daarmee beslaan ze ontwikkelingen en gebeurtenissen die het samenleven in Pernis beïnvloeden, leggen knelpunten bloot en wijzen op behoeften om bepaalde onderwerpen meer, minder of juist op een andere manier aandacht te geven of aan te pakken.

Signalen over integratie

Dorpse saamhorigheid en verenigingsleven

Alle gesprekspartners beschrijven Pernis als “een dorp in een stad”. Pernis wordt omsloten door de Nieuwe Maas, de rijkswegen A5 en A15, en de industrie. Er wonen ruim 4700 mensen.

Het samenleven in Pernis wordt volgens gesprekspartners gekenmerkt door een grote mate van onderlinge betrokkenheid en een erg actief verenigingsleven. Uit het Wijkprofiel blijkt dat 49% van de Pernissers actief is bij een hobbyclub of verenigingsleven, versus 39% van alle Rotterdammers. En het Wijkonderzoek Rotterdam 2015 wijst uit dat 74% van de buurtbewoners in Pernis elkaar kent, versus slechts 40% in heel Rotterdam. Ook in het Gebiedsplan 2016-2018 en het onderzoeksrapport Toekomstscenario's voor de Kleine Kernen van Rotterdam wordt het dorpse karakter van Pernis benadrukt.

Deze onderlinge betrokkenheid en het dorpse karakter vertaalt zich in een sterk “ons-kent-ons gevoel”, zeggen gesprekspartners. Deze saamhorigheid leidt ook tot een grote mate van daadkracht van Pernissers als de krachten worden gebundeld. Zo hebben zij met veel succes gestreden voor het behouden van een aantal voorzieningen die zouden verdwijnen, zoals het zwembad en het loket van de Stadswinkel. Families kennen elkaar al generaties lang en bewoners zijn nauw bij elkaar betrokken. Zo blijkt uit het Wijkprofiel dat veel Pernissers wekelijks contact hebben met hun familieleden en burens. In 2016 zegt dan ook 81% van de Pernissers voldoende hulp te ontvangen van anderen en voelt 81% zich niet in de steek gelaten.

De term etniciteit wordt in de context van integratie regelmatig gebruikt om de sociaal-culturele achtergrond van een persoon aan te duiden. De term houdt verband met gewoonten, waarden en normen, en overtuigingen die iemand van huis uit heeft meegekregen. Etniciteit heeft te maken met processen van zelfidentificatie en identificatie door anderen. Nationaliteit of migratieachtergrond bepalen dus niet per se iemands etniciteit.

Stadsbeeld Integratie, IDEM Rotterdam

Keerzijde van de medaille: sociale controle en verborgen problematiek

Het dorpse karakter van Pernis zorgt, zoals gezegd, voor een sterke lokale binding en saamhorigheid. De keerzijde van de medaille is dat deze nauwe betrokkenheid ook voor een sterke mate van sociale controle zorgt, volgens gesprekspartners.

“Er wordt direct over je gesproken als er een pedagoog voor de deur staat”.

“Bewoners roddelen gemakkelijk over elkaar” geeft een gesprekspartner aan. Problemen “houdt men onder de pet”. Dit zorgt er onder andere voor dat bewoners niet snel hulpverlening inschakelen als er armoede, problematische schulden of huiselijk geweld speelt. Tegelijkertijd blijkt uit het Wijkprofiel dat relatief veel bewoners bekend zijn met organisaties zoals de Vraagwijzer (77%), steunpunt Mantelzorg (85%), en met schuldhulpverlening (73%). Opvallend is dat de bekendheid van maatschappelijke voorzieningen gedaald is ten opzichte van 2014. Zo was in 2014 89% van de Pernissers bekend met het Centrum voor Jeugd en Gezin, en in 2016 geldt dit voor slechts 62%. Het is onduidelijk waardoor dit komt. Ook is in 2014 93% van de bewoners bekend met het Advies- en Steunpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling, en in 2016 geldt dit voor nog maar 78% van de bewoners. Dit kan mogelijk te maken hebben met de naamsverandering van deze voorziening naar Veilig Thuis in 2015.

Gesprekspartners geven aan dat vanwege de sociale controle veel problematiek verborgen blijft. Ondanks dat een aantal voorzieningen juist midden in Pernis kantoor houden en zichtbaar zijn, vergroot de nabijheid dus niet de laagdrempeligheid van de voorzieningen. Sterker nog, juist het gebrek aan anonimiteit werkt drempelverhogend en vermindert de toegankelijkheid. Professionals vragen zich af hoe zij als hulpverleners benaderbaar kunnen blijven in de context van sterke sociale controle en geroddel in Pernis.

Pernis: gesloten gemeenschap

Verschillende gesprekspartners geven te kennen dat Pernis een “gesloten gemeenschap is”. Dit leidt ertoe dat nieuwkomers in het gebied moeilijk opgenomen worden in de lokale gemeenschap. Tenzij nieuwkomers zich inzetten voor de bestaande verenigingen, geeft een gesprekspartner aan. Dan ontstaat er makkelijker contact. Een andere gesprekspartner zegt dat hij “als geboren Pernisser” vindt dat hij het eerste contact had moeten leggen toen zijn burens met een migratieachtergrond naast hem kwamen wonen. Maar het ontbreken van contact “is er in gesloten”. De gesprekspartner vraagt zich af: “Hoe steek je na 25 jaar voor het eerst je hand uit naar je buurman?”.

Uit het onderzoek *Staat van Integratie* van Han Entzinger en Paul Scheffer blijkt dat in Rotterdam voornamelijk de groep Nederlanders zonder migratieachtergrond op zichzelf gericht is in vergelijking tot de groep Nederlanders met migratieachtergrond. Zo geeft 62% van de Rotterdammers zonder migratieachtergrond aan af en toe contact te hebben met mensen die een andere etniciteit hebben dan zichzelf. Voor Rotterdammers met en migratieachtergrond geldt dat 70% tot 80% contacten heeft met personen met een andere etniciteit dan zichzelf. Dit geldt vooral voor Surinaamse- en Marokkaanse-Nederlanders in de stad, en in mindere mate voor Turkse-Nederlanders.

Visies op integratie

Wanneer gesprekspartners over integratie praten, hebben zij het vooral over de relaties tussen bewoners van Pernis met en zonder migratieachtergrond. Een aantal gesprekspartners kijkt nadrukkelijk naar bewoners met een migratieachtergrond en vindt dat bij hen de verantwoordelijkheid

56% van de Pernissers vindt dat bewoners met en zonder migratieachtergrond goed met elkaar om gaan. Dit geldt voor 53% van alle Rotterdammers.

Net zoals geldt voor heel Rotterdam, vindt in Pernis 46% van de bewoners dat mensen met verschillende etnische achtergronden goed met elkaar om gaan.

Wijkprofiel 2016

ligt om te integreren. “Zij moeten betrokkenheid tonen” maar doen dat volgens de gesprekspartners onvoldoende. Uit deze ervaring wordt de generaliserende conclusie getrokken dat “allochtonen zich niet willen inzetten voor de samenleving”, waarbij gedrag direct aan migratieachtergrond wordt gekoppeld. Daarbij worden discriminatie en uitsluiting door gesprekspartners op de koop toe genomen: “Pesten hoort erbij. Daarom zal integratie niet lukken”. Dit getuigt van een pessimistische kijk op integratie, waarbij uitsluiting in de vorm van ‘pesten’ genormaliseerd wordt.

Pernis versus ‘de Coolsingel’

“Pernissers zijn trots om Pernisser te zijn”, geeft een gesprekspartner aan. Een ander zegt: “bewoners voelen zich Pernisser en geen Rotterdammer”. Toch blijkt uit het Wijkprofiel dat 58% van de Pernissers zich verbonden voelt met Rotterdam. Dit is wel fors minder dan de 71% van alle Rotterdammers die zeggen zich verbonden te voelen met de stad. De eigen buurt staat in Pernis voorop als het gaat om gevoelens van verbondenheid. 69% van de Pernissers voelt zich verbonden met de eigen buurt blijkt uit het Wijkprofiel, versus 55% van alle Rotterdammers. Gesprekspartners geven aan dat de verandering van deelgemeenten naar gebiedscommissies op veel afkeur van bewoners en andere professionals kan rekenen. In 2016 kelderde het vertrouwen van Pernissers in de gebiedscommissie dan ook aanzienlijk ten opzichte van 2014. De reden hiervoor is onduidelijk. Terwijl in 2014 nog 85% aangaf vertrouwen in de gebiedscommissie te hebben, gold dit in 2016 voor nog maar 50% van de bewoners. Dit is desalniettemin meer dan de 45% van alle Rotterdammers die vertrouwen hebben in hun gebiedscommissie.

Er bestaat de indruk dat er op “de Coolsingel” belangrijke beslissingen worden genomen die vervolgens van bovenaf worden opgelegd worden. “Pernissers houden zich graag vast aan hoe dingen altijd zijn gegaan”, stelt een gesprekspartner. Volgens een aantal gesprekspartners hebben professionals en bewoners inderdaad de indruk dat de gebiedscommissie minder zeggenschap heeft en dat er vanuit het Stadhuis besluiten aan Pernis worden opgedrongen, maar tegelijkertijd zien zij niet hoeveel Pernissers desondanks voor elkaar krijgen. Juist omdat de lijntjes tussen het Stadhuis en de gebiedscommissie relatief kort zijn, volgens gesprekspartners. Zo is de sluiting van de Stadswinkel met succes tegen gehouden, zodat ouderen niet naar een ander gebied hoeven te reizen om bij het gemeenteloket aan te kunnen kloppen. Gesprekspartners geven dan ook aan dat Pernissers soms last kunnen hebben van “Calimero gedrag” waardoor er “makkelijk geklaagd wordt”.

Belangrijke maatschappelijke rol vervuld door kerken

In Pernis is een aantal christelijke kerken actief die een belangrijke maatschappelijke rol vervullen. Ze zijn een vertrouwde ontmoetingsplaats voor bewoners en ondersteunen kwetsbare bewoners door middel van de diaconie. Eén van de kerken faciliteert bijvoorbeeld de voedselbank, waar tussen de 50

en 100 gezinnen mee ondersteunt worden. De gesprekspartner geeft aan dat voornamelijk éénuoudergezinnen en mensen met schulden hiervan gebruik maken. De lokale middenstand in Pernis werkt mee aan de voedselbank door middel van het beschikbaar stellen van producten.

In Pernis is ook een Ethiopische kerk gevestigd. Hier komen vooral bezoekers naartoe die buiten Pernis wonen. Een enkele gesprekspartner vertelt dat de kerk overlast geeft, onder andere omdat de parkeerplekken bezet zijn door kerkbezoekers. De andere gesprekspartners vertellen juist dat er geen serieuze overlast is door de kerk. Het is opvallend dat de gesprekspartners de aanwezigheid van de Ethiopische kerk bespreken in de context van overlast, en dat niet bij de andere kerken doen. Dit hangt waarschijnlijk samen met het feit dat deze kerk een migrantenkerk is en niet gericht op de bewoners van Pernis. Een gesprekspartner geeft aan dat de Ethiopische kerk volgens hem niet van harte welkom is in het gebied: “ze zijn hier niet omdat wij ze hier willen.”

Jongeren

Verschillende gesprekspartners geven aan dat vandalisme door jongeren geregeld voorkomt. Zij verklaren dit door het gebrek aan voorzieningen, waardoor de verveling bij deze groep toeslaat. Daarnaast geeft een gesprekspartner aan dat jongeren in Pernis behoefte hebben aan ondersteuning om financieel zelfredzaam te worden. Hiervoor hebben zij begeleiding nodig bij het zoeken naar werk en bij het ontwikkelen van financiële vaardigheden zoals budgettering.

In Pernis is er discussie ontstaan over veranderingen met betrekking tot de aanbesteding van het jongerenwerk. Er is de indruk dat het jongerenwerk op de schop moest omdat ‘de Coolsingel’ dat van oplegde. Dit zorgde voor wrijving en weerstand onder diverse professionals en bewoners in het gebied. Inmiddels is het nieuwe jongerenwerk volop aan de slag op hun locatie Talenthouse. Er wordt door gesprekspartners gesignaleerd dat hier een meer etnisch diverse groep jongeren dan eerst op af komt, en zij vinden dit een positieve ontwikkeling.

Alcohol en drugs

Alcohol- en drugsmisbruik is volgens gesprekspartners een probleem in Pernis. Ook in het onderzoek Kleine Kernen van Regioplan wordt deze problematiek benoemd. Hoewel de indruk kan ontstaan dat dit vooral een probleem is onder jongeren, geven gesprekspartners aan dat een deel van de volwassenen in Pernis ook buitensporig veel alcohol of drugs gebruiken.

Achter de voordeur is het volgens gesprekspartners vaak de norm dat in de avonden na het werk, en op zaterdagmiddag, ontspanning gepaard gaat met alcohol. Dit is het voorbeeld dat kinderen en jongeren meekrijgen vanuit huis, en dat op de voetbalclub of bij een andere vereniging verder gestimuleerd wordt. Het sterke verenigingsleven gaat volgens gesprekspartners namelijk geregeld gepaard met alcohol: alcohol ‘hoort erbij’ in de voetbalkantine of bij andere sportaangelegenheden. Het drinken van alcohol begint vaak al op jonge leeftijd. Gesprekspartners signaleren dat ouders zich niet houden aan de recente verhoging van de leeftijdsgrens voor verkoop van alcohol naar 18 jaar.

In het Gebiedsplan staat geschreven dat het horecaconvenant in Pernis geactualiseerd zal worden, om de problematiek van alcoholmisbruik onder de jeugd aan te pakken. Het is niet duidelijk of dit daadwerkelijk gebeurd is en wat hier het effect van is. Uit de gesprekken met professionals die IDEM Rotterdam heeft gehouden, blijkt dat het veelvuldig gebruik van alcohol genormaliseerd is in Pernis.

Om alcohol- en drugsmisbruik onder jongeren effectief aan te pakken is het belangrijk om ook deze sociale norm onder volwassenen in Pernis mee te nemen, en alternatieve manieren om te ontspannen en invulling te geven aan vrije tijd te stimuleren.

Armoede

Een groot deel van de Pernissers werkt in de haven en de industrie. Uit het onderzoek Kleine Kernen van Regioplan blijkt dat het gemiddelde inkomen in dit gebied relatief hoog is in vergelijking tot het gemiddelde opleidingsniveau. Dit komt onder andere vanwege de onregelmatige werktijden die extra toeslagen opleveren. In Pernis heeft dan ook 44% van de huishoudens een middeninkomen, terwijl dit in Rotterdam 34% is. In Rotterdam heeft 22% van de huishoudens een laag inkomen, in Pernis is dat 8%. Dit is lager dan het landelijke gemiddelde van 12%. Wel is het zo dat in Pernis 47% van de huishoudens die een laag inkomen heeft, al meer dan vier jaar van dit inkomen moet leven. Deze groep is dan ook langdurig arm. Dat is 4% van alle huishoudens in Pernis. 14% van de Pernissers geeft aan moeite te hebben met rondkomen, wijst het Wijkprofiel uit. Uit deze cijfers blijkt dat armoede geen omvangrijk probleem is in Pernis.

Desalniettemin is leven in armoede een ingrijpende ervaring voor de bewoners die hiermee te maken hebben. Gesprekspartners geven aan dat de voedselbank in Pernis een belangrijke behoefte vervult voor een deel van de inwoners. Zij zien dat voornamelijk scheidingen en werkloosheid leidt tot een plotselinge verlaging van het inkomen. Vanwege het dorpse karakter en de sociale controle, vermoeden zij dat er sprake is van 'verborgen armoede' waar hulpverleners noch de voedselbank zicht op hebben.

Discriminatie in Pernis

Discriminatie is het maken van ongeoorloofd onderscheid tussen mensen en groepen op basis van een kenmerk dat in een specifieke situatie niet van belang is. Voorbeelden van zulke kenmerken zijn huidskleur, seksuele oriëntatie, handicap of leeftijd. Dit is de werkdefinitie van discriminatie die antidiscriminatiebureaus in Nederland hanteren.

26% van de Rotterdammers maakte discriminatie mee in 2016.
Omnibusenquête 2016

7% van de Rotterdammers maakt discriminatie mee in de eigen buurt. Dit geldt voor 3% van de Pernissers.
Enquête Wijkonderzoek 2015

De hieronder beschreven signalen geven weer wat er momenteel speelt op het gebied van discriminatie in Pernis. Daarmee beslaan ze ontwikkelingen en gebeurtenissen die het samenleven in Pernis beïnvloeden, leggen knelpunten bloot en wijzen op behoeften om bepaalde onderwerpen meer, minder of juist op een andere manier aandacht te geven of aan te pakken.

Signalen over discriminatie

Sport en discriminatie

Verschillende gesprekspartners vertellen over een vechtpartij bij een lokale voetbalclub. Een aantal jongens raakte slaags met elkaar. Een deel van de jongens gaf aan dat er discriminerende uitlatingen werden gedaan. Vanwege de vechtpartij is een aantal jongens geschorst. Het is uit de interviews niet duidelijk geworden wat er met de beschuldiging van discriminatie is gebeurd. Is dit verder onderzocht? Uit de interviews komt het beeld naar voren dat het verwijt van discriminatie niet serieus is genomen en wordt weggewuifd als 'slachtoffergedrag'.

Zwarte Piet

Volgens een gesprekspartner is Zwarte Piet geen omstreden figuur. Deze persoon geeft aan dat "men in Pernis aan cultuur vast wil houden en daardoor van mening is dat Zwarte Piet geen discriminatie is."

Dat aanpassing van de figuur tot conflict kan leiden is bekend. Het is van belang dat er niet alleen veranderingen worden doorgevoerd, maar dat er ruimte is om uit te leggen welke overwegingen daarachter zitten: dat het figuur van Zwarte Piet voortkomt uit racistische karikaturen die in de koloniale tijd zijn ontstaan en gebaseerd zijn op een ideologie van superioriteit van wit boven zwart. Naast deze feitelijke kant is het belangrijk als er ruimte is om ook te praten over de emoties die veranderingen teweeg brengen. Dat kan in een gesprek waarbij openheid en wederzijdse erkenning centraal staat. Dit kan aanleiding zijn om een breder gesprek over de erfenis van het koloniale verleden aan te gaan.

Op de website van IDEM Rotterdam staat een artikel met een aantal praktische tips hoe scholen, sport- en speeltuinverenigingen om kunnen gaan met de wens om Zwarte Piet te veranderen. Het gaat dan bijvoorbeeld om het ontdoen van alle raciale kenmerken en attributen, het van te voren bespreken van de verandering met besturen, personeel, ouderraad en medezeggenschapsraad, tijdig communiceren met ouders en duidelijk hebben hoe er gehandeld wordt in het geval van een geschil naar aanleiding van de aanpassingen. Inhoudelijke argumenten paraat hebben waarom gekozen is voor verandering helpt bij het uitleggen van de keuze. Hiervoor kan gekeken worden naar de website van de Stichting Nederland wordt Beter, Slavernij en jij, het College voor de Rechten van de Mens of de Kinderombudsman.

Stagemarktdiscriminatie

Verschillende gesprekspartners vertellen dat een deel van de jongeren die in Pernis wonen, moeite heeft met het vinden van een stage voor hun opleiding. Dit komt omdat zij te maken krijgen met discriminatie op basis van hun achternaam of migratieachtergrond. De onderwijsinstellingen zijn niet gevestigd in Pernis, net zomin als de bedrijven en organisaties waar jongeren solliciteren om stage te lopen. Pernisse jongeren ervaren dus stagemarktdiscriminatie door werkgevers buiten Pernis.

Racistische overtuigingen onder professionals

Tijdens de interviews doet een aantal gesprekspartners discriminerende uitspraken over bewoners met een migratieachtergrond. Dit is zorgwekkend, omdat dit professionals betreft die ten dienste zouden moeten staan van alle bewoners in het gebied.

Zo wordt er generaliserend en stigmatiserend over migranten uit Midden- en Oost-Europa gesproken: “die Polen lopen allemaal te zuipen op bankjes”. Ook geeft een professional te kennen dat in zijn ogen moslimvrouwen, en dan met name Turkse vrouwen, niet kunnen integreren omdat zij moslim zijn. Binnen de islam is het volgens hem niet mogelijk dat vrouwen emanciperen en bijvoorbeeld de Nederlandse taal leren. Vervolgens maakt hij een vergelijking met het christendom, waarbinnen de emancipatie van vrouwen wel zou hebben plaatsgevonden waardoor de “man-vrouw rolverdeling nu anders is”. De betreffende professional verbeeldt hier het christendom als superieur aan islam. Ook blijkt hij overtuigd te zijn van onwaarheden, aangezien in Nederland veel, al dan niet Turkse, moslima’s wonen die de Nederlandse taal wel machtig zijn. Ook worden erdoor zowel moslims als christenen in Nederland uiteenlopende invullingen gegeven aan emancipatie en gender rolpatronen.

Daarnaast vertelden gesprekspartners dat de geschiktheid van een medewerker door andere professionals in twijfel was getrokken, vanwege diens zwarte huidskleur. Uiteindelijk is deze medewerker wel aan de slag gegaan in Pernis.

Deze opmerkingen laten zien dat een aantal invloedrijke professionals in Pernis er feitelijk foutieve, generaliserende en racistische overtuigingen op na houden. De professionals zelf zijn zich echter niet bewust van de onjuistheid dan wel van de racistische lading van hun denkbeelden, en herkennen hun eigen uitspraken dan ook niet als discriminerend. Vervolgens staan zij wel in contact met bewoners van Pernis die uiteenlopende achtergronden hebben.

Bagatellisering van discriminatie

Tijdens de interviews valt op dat discriminatie geregeld niet serieus wordt genomen. Zo heeft een professional aangegeven dat vanuit haar werkveld nooit vragen zijn gekomen over discriminatie, waaruit zij opmaakt dat er verder geen noodzaak is om stil te staan bij discriminatie. Andere gesprekspartners zetten ervaringen van discriminatie snel weg als slachtoffergedrag. Ook geven mensen aan dat discriminatie nu eenmaal “mens eigen is” en dat het “overal ter wereld gebeurt”. Discriminatie is volgens deze personen “onvermijdelijk”, waarmee de indruk wordt gewekt dat discriminatie iets is waarbij men zich nou eenmaal zou moeten neerleggen.

Uit dergelijke opmerkingen komt het beeld naar voren dat professionals in Pernis weinig kennis hebben van de wezenlijke gevolgen die discriminatie hebben voor het individu die ermee te maken krijgt en diens naaste omgeving, net zomin als van de gevolgen voor de sociale cohesie in het gebied.

Professionals lijken niet van mening te zijn dat het ook hun verantwoordelijkheid is om ervoor te zorgen dat er geen discriminatie plaatsvindt op de werkvloer of in hun werkveld.

Vrouw/man-emancipatie in Pernis

Emancipatie is een brede term, die verschillend wordt geïnterpreteerd. Emancipatie hangt samen met ideeën over keuzevrijheid, zelfbeschikking en autonomie. Het idee is dan dat iemand niet beperkt mag worden door anderen in zijn of haar zelfstandigheid en vrijheid. Tegelijkertijd is er aandacht nodig voor de sociale, economische en culturele context waarin een persoon verkeert. Dit betekent dat emancipatie niet voor iedereen hetzelfde hoeft te betekenen.

Vrouw/man emancipatie gaat onder andere over het bestrijden van ongelijkheden tussen vrouwen en mannen. Een voorbeeld daarvan is het feit dat vrouwen minder betaald worden voor hetzelfde werk als mannen. Of dat er vrouwen veel vaker niet in leidinggevende posities geplaatst worden. In Rotterdam heeft de gemeente veel aandacht voor de economische zelfstandigheid van vrouwen. Bij mannenemancipatie kan er gedacht worden aan het aanpakken van agressiviteit en macho gedrag, die vaak samenhangen met bepaalde opvattingen over mannelijkheid. Ook kan het gaan over het bespreekbaar maken van emoties, seksualiteit en eigen behoeften en grenzen.

30% van de Rotterdamse vrouwen voelt zich onveilig in de eigen buurt. Dit geldt voor 20% van de mannen.
*Gemeente Rotterdam, 2013.
Staat van emancipatie*

De hieronder beschreven signalen geven weer wat er momenteel speelt op het gebied van vrouw/man-emancipatie in Pernis. Daarmee beslaan ze ontwikkelingen en gebeurtenissen die het samenleven in Pernis beïnvloeden, leggen knelpunten bloot en wijzen op behoeften om bepaalde onderwerpen meer, minder of juist op een andere manier aandacht te geven of aan te pakken.

Signalen over vrouw/man-emancipatie

Weinig signalen

Professionals signaleren weinig op het gebied van vrouwen- en mannenemancipatie. Het is onduidelijk of dit komt doordat er daadwerkelijk weinig behoeften op dit gebied, of doordat professionals vanwege een gebrek aan kennis over dit onderwerp weinig signaleren. Gesprekspartners vertellen dat zowel meisjes als jongens “even mondig” zijn. Straatintimidatie komt nauwelijks voor, omdat de kleinschaligheid van Pernis ervoor zorgt dat de meeste jongens en meisjes elkaar kennen volgens gesprekspartners. Uit het onderzoek van de Erasmus Universiteit naar de omvang van straatintimidatie in Rotterdam komt inderdaad naar voren dat Pernis één van de gebieden is waar vrouwen aangeven het minst vaak straatintimidatie te ervaren in hun eigen buurt.

Seksistische opmerkingen van professionals

Tijdens de interviews zijn er wel opmerkingen gemaakt door professionals die seksistisch van aard zijn. Zo spraken we met een professional over vrouwenvoetbal in Pernis, waarbij opmerkingen werden gemaakt als: “die mensen kan je geen echte vrouwen meer noemen”. En: “als er dan ook nog een vrouwelijke scheidsrechter op het veld staat, dan zijn het veel te veel vrouwen bij elkaar”. Dit soort opmerkingen hebben het effect dat er een norm wordt gesteld waar vrouwen zich aan zouden moeten houden om een ‘echte’ vrouw te zijn. Ook mogen er niet “te veel vrouwen bij elkaar zijn op een veld”, want dat betekent kennelijk iets negatiefs. Dit lijkt niet zo te zijn wanneer er enkel mannelijke voetballers op het veld staan inclusief een vrouwelijke scheidsrechter. De vraag waar het hier om gaat is: wat betekent het voor de gelijkheid en emancipatie van vrouwen en mannen in Pernis als invloedrijke professionals deze seksistische uitspraken doen?

Lhbt-emancipatie in Pernis

Naast vrouw/man-emancipatie houdt IDEM Rotterdam zich bezig met lhbt-emancipatie. Lhbt-emancipatie heeft te maken met seksualiteit en genderdiversiteit. Seksualiteit gaat over tot wie je je seksueel aangetrokken voelt of op wie je verliefd wordt. Vrouwen die op vrouwen vallen kunnen zich identificeren als lesbisch en mannen die op mannen vallen als homo. Ook zijn er mensen die op personen van beide geslachten vallen, en zij kunnen zichzelf dan biseksueel noemen. De 't' in lhbt-emancipatie verwijst naar trans*personen. Het gaat dan bijvoorbeeld om personen die als meisje worden geboren, maar eigenlijk liever een jongen zijn. Dit noemen we een transgender-identiteit. Aan deze identiteit kunnen verschillende vervolgstappen worden gegeven. Sommige mensen passen hun kleding aan, anderen veranderen hun naam en weer anderen laten een geslachtsaanpassende operatie uitvoeren. Er zijn ook mensen die zich geen man en ook geen vrouw voelen, of juist allebei, of er ergens tussenin. Al deze vormen van genderidentiteit benoemt IDEM Rotterdam met de paraplueterm trans*. Een kernelement hiervan is dat er meer genderidentiteiten bestaan dan enkel 'man' of 'vrouw'.

4% tot 7% van de mensen is lhb, afhankelijk van de vraagstelling in Nederlandse bevolkingsonderzoeken.

SCP, 2016. *LHBT-Monitor*

0,6% van de mannen en 0,2% van de vrouwen in Nederland geeft aan zich ambivalent te voelen over hun genderidentiteit.

SCP, 2012. *Worden wie je bent*

Ook hier geldt dat emancipatie een brede term is, die verschillend wordt geïnterpreteerd. Emancipatie hangt samen met ideeën over keuzevrijheid, zelfbeschikking en autonomie. Bij lhbt-emancipatie praten we dan over (on)mogelijkheden voor lesbische, homoseksuele, biseksuele en trans* mensen om hun leven naar eigen inzicht in te richten. Net zoals bij vrouw/man-emancipatie kan de invulling die aan die vrijheid wordt gegeven afhangen van de specifieke sociale, economische of culturele context waarin een persoon zich bevindt. Zo vinden sommige lhbt-personen het heel belangrijk om open te zijn over hun seksuele of genderidentiteit naar iedereen, terwijl anderen ervoor kiezen om bijvoorbeeld met vrienden er wel vrijelijk over te praten maar liever niet met collega's of familie.

25% van de lhb's in Rotterdam-Rijnmond vindt de straten in hun gemeente niet veilig. 14% van de lhb's in deze regio vindt de straten in hun eigen woonomgeving niet veilig. RADAR, 2009. *Roze is overal*

De hieronder beschreven signalen geven weer wat er momenteel speelt op het gebied van lhbt-emancipatie in Pernis. Daarmee beslaan ze ontwikkelingen en gebeurtenissen die het samenleven in Pernis beïnvloeden, leggen knelpunten bloot en wijzen op behoeften om bepaalde onderwerpen meer, minder of juist op een andere manier aandacht te geven of aan te pakken.

Signalen over lhbt-emancipatie

Weinig ervaring met lhbt-personen in Pernis

De meeste gesprekspartners geven aan dat zij op professioneel vlak geen ervaring hebben met lhbt-personen in Pernis. Een aantal zegt wel bekend te zijn met homoseksuele stellen in het gebied en geven aan dat zij geen problemen of discriminatie ondervinden vanwege hun seksualiteit.

Behoeftte om seksuele en genderdiversiteit bespreekbaar te maken

Tegelijkertijd geven gesprekspartners wel aan behoefte te hebben aan praktische tips over het bespreekbaar maken van seksuele en genderdiversiteit. Wat zijn de do's and dont's? Hoe kan je dit onderwerp op tafel leggen? Professionals zouden wat dit thema betreft graag steviger in hun schoenen

staan, zodat ze een blik op seksuele en genderdiversiteit beter kunnen integreren in hun werkzaamheden.

Heteronormativiteit: acceptatie onder voorwaarden

Een aantal gesprekspartners zegt dat “homoseksualiteit wel geaccepteerd wordt”, maar dat lhbt-personen vooral niet “te gek” moeten doen. De Gay Pride gaat volgens de gesprekspartners “te ver”. Als lhbt-personen in Pernis willen wonen, moeten zij vooral “normaal doen”. Deze gesprekspartners gaven aan zelf ook absoluut niet geassocieerd te willen worden met homoseksualiteit.

Dit soort uitspraken duiden er op dat acceptatie van seksuele en genderdiversiteit mogelijk zou kunnen zijn in Pernis, maar onder voorwaarden. Men moet vooral geen afwijkend gedrag vertonen en bestaande normen over wat gepast ‘mannelijk’ en ‘vrouwelijk’ gedrag is, niet overschrijden. Dit wordt ook wel heteronormativiteit genoemd. Eigenlijk is dit niet een vorm van acceptatie, emancipatie noch gelijkheid. Deze voorwaarden beperken namelijk iemands keuzevrijheid, autonomie en zelfbeschikking om uiting te geven aan diens seksuele of genderidentiteit op een manier die de betreffende persoon zelf juist acht. En hoewel deze uitspraken op het eerste gezicht de indruk kunnen werken alsof acceptatie van seksuele en genderdiversiteit een stap dichterbij is, zorgt deze ‘acceptatie onder voorwaarden’ voor veel leed. Lhbt-personen in Nederland kampen met bovengemiddeld meer geestelijke gezondheidszorgproblemen en suïcidaliteit.

Homo als scheldwoord

Een gesprekspartner geeft aan dat kinderen in Pernis het woord ‘homo’ als scheldwoord gebruiken. Zij neemt dit niet serieus, en denkt vooral dat de kinderen “niet weten wat ze zeggen”. Het gebruik van het woord ‘homo’ als scheldwoord normaliseert echter wel de gedachte dat homoseksueel zijn iets is dat af te keuren is, dat negatief is en waarvoor iemand zich zou moeten schamen.

Slechts 68% van de Rotterdamse jongeren staat open voor vriendschap met een homoseksuele of lesbische leeftijdgenoot. Dit is fors lager dan de 78% van jongeren in Rotterdam-Rijnmond.
GGD Rotterdam-Rijnmond, 2016

Aanknopingspunten in Pernis

Tijdens de interviews en wijkbijeenkomsten zijn gesprekspartners gevraagd naar hun concrete behoeften in relatie tot de vier thema's. Waar willen professionals en betrokken bewoners mee aan de slag en wat hebben ze daarvoor nodig? Daarnaast zijn er ook indicaties van impliciete behoeften die ons zijn opgevallen. Samen vormen deze behoeften concrete aanknopingspunten of aanbevelingen waar lokale en stedelijke professionals, vrijwilligers, ondernemers en anderen verder mee aan de slag kunnen.

Integratie

Bevorder interactie met nieuwkomers

Pernis kan gekenmerkt worden als een gesloten gemeenschap, waardoor oude en nieuwe bewoners moeilijk met elkaar in contact komen. Om de leefbaarheid van het gebied te behouden voor de toekomst, is het van belang om de interactie tussen beide groepen bewoners te bevorderen. Dit kan door verschillende 'welkom in de buurt'-projecten en door nieuwkomers aansluiting te laten vinden bij de lokale verenigingscultuur.

Bewaak de toegankelijkheid van sociale diensten en hulpverlening

Het dorpse karakter en de ons-kent-ons cultuur van Pernis leidt tot een sterk gevoel van verbondenheid en een actief verenigingsleven, maar heeft ook tot gevolg dat de sociale controle groot is en bewoners over elkaar roddelen. De nabijheid van sociale diensten en hulpverleningsorganisaties werkt in een kleinschalige gebied als Pernis niet als drempelverlagend. Juist het gebrek aan anonimiteit vermindert de toegankelijkheid. Professionals vragen zich af hoe zij als hulpverleners benaderbaar kunnen blijven.

Richt een aanpak van alcohol- en drugsmisbruik onder jeugd ook op de normalisering van overmatig alcoholgebruik onder volwassenen

Beleidsmatig is er voornamelijk aandacht voor alcohol- en drugsmisbruik door Pernisse jongeren. In Pernis is het echter ook onder volwassenen de sociale norm om ontspannings- en vrijetijdsactiviteiten te combineren met veelvuldig alcoholgebruik. Kinderen en jongeren leren al op jonge leeftijd om alcohol te drinken en alcohol is een vanzelfsprekend onderdeel van het lokale verenigingsleven. Een effectieve aanpak om alcohol- en drugsmisbruik onder de Pernisse jeugd neemt ook deze sociale norm onder volwassenen mee en geeft voorbeelden van manieren om te ontspannen zonder overmatig alcoholgebruik.

Discriminatie

Stimuleer bewustwording over discriminatie en racisme

Uit de interviews blijkt dat in Pernis discriminatie en racisme voorkomen, maar dat dit geregeld niet serieus genomen wordt. Al snel worden ervaringen of beschuldigingen van discriminatie weggezet als 'slachtoffergedrag'. Een aantal professionals geeft tijdens de gesprekken blijk van racistische overtuigingen en doet generaliserende en stigmatiserende uitspraken. Deze professionals zelf zijn zich echter niet bewust van de onjuistheid dan wel van de racistische lading van hun denkbeelden en herkennen hun eigen uitspraken dan ook niet als discriminerend. Zij staan echter wel in contact met bewoners van Pernis met uiteenlopende achtergronden en zij zijn ook verantwoordelijk voor het creëren van een veilige werkomgeving voor hun medewerkers. Investeer daarom in bewustwording

over discriminatie en racisme onder professionals. Bied hen daarnaast een handelingsperspectief als het gaat om wat zij kunnen doen zodra zij voorvallen van discriminatie wel serieus nemen.

V/m-emancipatie

Bevorder deskundigheid over seksisme

Tijdens de interviews zijn er opmerkingen gemaakt door professionals die seksistisch van aard zijn en die blijk gaven van een ongelijke maatstaf voor vrouwen en mannen. Deze professionals gaan vervolgens wel met vrouwen in het gebied om. Om de emancipatie van zowel vrouwen als mannen te bevorderen, is het van belang om de deskundigheid te bevorderen als het gaat om gelijke behandelingen van vrouwen en mannen en seksisme.

Lhbt-emancipatie

Bied methodieken aan om seksuele en genderdiversiteit bespreekbaar te maken

Gesprekspartners geven aan behoefte te hebben aan praktische tips over het bespreekbaar maken van seksuele en genderdiversiteit. Wat zijn de *do's* and *don'ts*? Hoe kun je dit onderwerp op tafel leggen? Educatieve methoden als de Genderbread kit kunnen hiervoor bruikbaar zijn en organisaties als The Hang-out 010, COC, Diverscity010 en RADAR kunnen hierbij ondersteunen.

Bevorder deskundigheid over heteronormativiteit en het scheldwoord 'homo'

Een aantal gesprekspartners zegt dat "homoseksualiteit wel geaccepteerd wordt", maar dat lhbt-personen vooral niet "te gek" moeten doen. Dit soort uitspraken duiden erop dat acceptatie van seksuele en genderdiversiteit mogelijk is, maar onder voorwaarden. Het vereist dat lhbt-personen zich voortdurend aanpassen aan de maatschappelijke eisen en verwachtingen. Dus eigenlijk is deze 'acceptatie onder voorwaarden' geen vorm van acceptatie, noch van emancipatie of gelijkheid. De worstelingen van lhbt-personen met afwijzing en aanpassing zorgen voor veel leed. Lhbt-personen in Nederland kampen dan ook bovengemiddeld vaak met problemen rond hun geestelijke gezondheid en suïcidaliteit. Ook wordt het woord 'homo' als scheldwoord gebruikt door kinderen en jongeren in Pernis. Om lhbt-emancipatie te bevorderen, is het van belang deskundigheid over de negatieve gevolgen van heteronormativiteit en het scheldwoord 'homo' te stimuleren.